

Äldrenämnden

**Protokoll nr 9 fört vid äldrenämndens sammanträde tisdagen,
den 15 november 2011 kl. 16.00-17.12**

Justerat, den 28 november 2011

Paragrafer 1-19, omedelbart justerade: -

Joakim Larsson (M)

Christopher Ödmann (MP)

NÄRVARANDE:

Ordförande

Joakim Larsson (M)

Vice ordförande

Christopher Ödmann (MP)

Ledamöter

Olle Andretzky (M)

Birgitta Breile (M)

Kitty Ericsson (M)

Lisbeth Crabo Ljungman (M)

Helen Jäderlund Eckardt (FP)

Mirja Räihä Järvinen (S)

Gabriel Marawgeh (S)

Norma Aranda de Gutiérrez (S)

Eivor Karlsson (MP)

Torun Boucher (V)

Ersättare:

Magnus Bock (M)

Marianne Pettersson (M)

Mathias Hellichius (M)

Lars Edvall (M)

Frida Johansson Metso (FP)

Carl Tunberg (FP)

Madeleine Sjöhage (C)

Magnus Nilsson (S)

Catarina Carbell (S)

Sarah Johansson (MP)

Anders Ödmark (MP)

Brit Rundberg (V).

Förhinder: ledamoten Dennis Wedin (M) och ersättaren Manlio Palocci (S).

Tjänstgörande ersättare: Magnus Bock (M) för Dennis Wedin (M).

Äldrenämndens protokoll nr 9/2011-11-15

Närvarande tjänstemän: förvaltningsdirektören Eva Frunk-Lind, avdelningscheferna Chatrin Engbo, AnnMarie Ståhl, Raili Karlsson och Marianne Silvén Hedenström, projektassistenten Daniel Engbo och nämndsekreteraren Barbara Ahlmark samt biträdande borgarrådssekreterare Sandra Molander.

§ 1 Närvarande

Noteras närvarande ledamöter och tjänstgörande ersättare.

§ 2 Val av justerare

Vice ordföranden Christopher Ödmann (MP) utses att tillsammans med ordföranden Joakim Larsson (M) justera dagens protokoll.

§ 3 Anmälan av protokollsjustering

Anmäls att äldrenämndens protokoll 8/2011-10-18 justerats 2011-10-31.

Äldrenämndens beslut

Anmälan läggs med godkännande till handlingarna.

§ 4 Anmälan av övriga frågor samt fastställande av dagordning

Ledamoten Torun Boucher (V) önskar få svar på följande frågor:

- hur hanteras personalsituationen på Koppargårdens vård- och omsorgsboende;
- kan en kompletterande utredning i samband med screeningsärendet § 14 göras som kan kartlägga vilka demensboenden inte uppfyller kraven för en god mat- och måltidssituation;
- kan förvaltningen ta fram en lista över samtliga vård- och omsorgsboenden med specifikation på i vilken regi de är drivna och en upphandlingsplan för vård- och omsorgsboenden?

Varefter godkänns dagordningen med den ändringen att § 8 utgår.

§ 5 Inkomna skrivelser från nämndens ledamöter och ersättare

Inga skrivelser anmäls.

§ 6 Förvaltningschefens information

Eva Frunk Lind informerar om följande:

- Den senaste SNACK-K rapporten från en långsiktig nationell studie om vård, omsorg och åldrande i Sverige som har genomförts av Stiftelsen Stockholms Läns Äldrecentrum i samarbete med Karolinska Institutet och Aging Research Center (ARC) kommer att presenteras för äldrenämnden av forskaren Mårten Lagergren på nästa nämndsammanträde den 13 december 2011.
- Ett förslag till överenskommelse om stadens samarbete med den idéburna sektorn har tagits fram i samarbete med socialförvaltningen. Ärendet kommer

Äldrenämndens protokoll nr 9/2011-11-15

att bli klart till äldrenämnden för beslut den 13 december och till socialnämndens sammanträde den 15 december 2011.

§ 7 Muntlig presentation

Direktören Eva Frunk Lind presenterar förslaget till överenskommelse mellan Stockholms stad och idéburna organisationer som är verksamma inom stadens socialtjänst och äldreomsorg. Förslaget har tagits fram i samarbete med socialförvaltningen.

§ 8 Remiss om centralupphandling av vård- och omsorgsboenden 2012

Svar på remiss från kommunstyrelsen, dnr 125-1808/2011

Ärendet utgår.

§ 9 Remiss om Socialdepartementets promemoria "Rätten att åldras tillsammans – en fråga om skälighet, värdighet och välbefinnande i äldreomsorgen"

Svar på remiss från kommunstyrelsen, dnr 001-11965/2011

Ärende

Föreligger ärende dnr 0401-504/2011

Yrkanden

Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) med instämmande från övriga ledamöter och ersättaryrkande från Madeleine Sjöhage (C) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Vice ordföranden Christopher Ödmann m.fl. (MP) anmäler ett särskilt uttalande.

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som sitt svar på remiss av Socialdepartementets promemoria "Rätten att åldras tillsammans – en fråga om skälighet, värdighet och välbefinnande i äldreomsorgen".

Särskilt uttalande från (MP):

"Att få möjlighet att leva ihop även när man behöver betydande stöd i sin vardag borde vara en självklar rättighet överallt. Förslaget är bra och kommer att skapa en ökad valfrihet och ett bättre liv för de äldre i framtiden."

§ 10 Remiss om "Program för kvalitetsutveckling i Stockholms stad"

Svar på remiss från kommunstyrelsen, dnr 009-1322/2011

Utdragsbestyrkande

Äldrenämndens protokoll nr 9/2011-11-15

Ärende

Föreligger ärende dnr 0401-438/2011

Yrkanden

Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) och ledamoten Helen Jäderlund Eckardt (FP) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut med instämmande av vice ordföranden Christopher Ödmann m.fl. (MP) och ersättaryrkande från Madeleine Sjöhage (C).

Ledamoten Mirja Räihä Järvinen m.fl. (S) yrkar bifall till eget förslag till beslut med instämmande av ledamoten Torun Boucher (V).

Vice ordföranden Christopher Ödmann m.fl. (MP) anmäler ett särskilt uttalande.

Beslutsgång

Ordföranden finner att det finns två förslag till beslut: förvaltningens förslag till beslut som stöds av (M), (FP), (MP) och (C) och ett gemensamt förslag till beslut från (S) och (V).

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner majoriteten för förvaltningens förslag till beslut som stöds av (M), (FP), (MP) och (C).

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till Kommunstyrelsen som sitt svar över remissen ”Program för kvalitetsutveckling i Stockholms stad”.

Reservation från (S) och (V):

Mot beslutet reserverar sig ledamoten Mirja Räihä Järvinen m.fl. (S) och ledamoten Torun Boucher (V) med hänvisning till eget yrkande:

”Vi yrkar att äldrenämnden beslutar

att som svar på remissen anföra följande

Att arbeta med ständigkvalitetsutveckling är viktigt. Men det är helt oacceptabelt lämna kvalitetsuppföljningen till entreprenörerna. Det borde vara självklart kommunen som beställare måste ha en noggrann uppföljning av kvalitet hos utförarna, såväl kommunala som enskilda. Vi kan redan nu konstatera att uppföljningen av enskild drivna men skattefinansierade är bristfälligt uppföljda.”

Särskilt uttalande från (MP):

”Det är positivt att programmet omfattar alla nivåer i organisationen och att stor tonvikt läggs på att följa upp resultaten för brukarna. Inte minst för äldreomsorgen är det viktigt att all personal – även de hos entreprenörerna - engageras i kvalitetsarbetet.

En del i programmet behandlar dialogen mellan olika nivåer. När det gäller dialogen mellan dels kommunledning och nämnd och dels mellan nämnd och verksamhet bör programmet tydligare precisera hur detta praktiskt ska kunna genomföras.”

Utdragsbestyrkande

§ 11 Remiss om ”Kommunikationsprogram för Stockholms stad”

Svar på remiss från kommunstyrelsen, dnr 050-02895/2011

Ärende

Föreligger ärende dnr 0401-474/2011

Yrkanden

Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) och ledamoten Helen Jäderlund Eckardt (FP) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut med instämmande av vice ordföranden Christopher Ödmann m.fl. (MP), ledamoten Mirja Räihä Järvinen m.fl. (S) och ersätтарыrkande från Madeleine Sjöbage (C).

Ledamoten Torun Boucher (V) yrkar bifall till eget förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordföranden finner att det finns två förslag till beslut: förvaltningens förslag till beslut som stöds av (M), (FP), (MP), (S) och (C) och ett eget förslag till beslut från (V).

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner majoriteten för förvaltningens förslag till beslut som stöds av (M), (FP), (MP), (S) och (C).

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till Kommunstyrelsen som sitt svar över remissen ”Program för kommunikationsprogram för Stockholms stad”.

Reservation från (V):

Mot beslutet reserverar sig ledamoten Torun Boucher (V) med hänvisning till eget yrkande:

”Vänsterpartiet yrkar att äldrenämnden beslutar att
avstyrka förslaget till kommunikationsprogram
anföra följande synpunkter:

Vi vill framhålla att kommunikationsprogrammet innehåller oacceptabla krav på likriktning av innehållet i kommunikationen. Förslaget anger som mål för kommunikationen att ”attityden till visionen om ett Stockholm i världsklass och den växande staden är positiv”. Som ett nytt nyckeltal anges ”andel medarbetare som har en positiv attityd till visionen” – en vision som är den styrande alliansens politiska dokument.

Det är en mycket oroväckande utveckling i staden att ledningen allt högre grad beskär självständighet och yttrandefrihet i de olika förvaltningarna och bolagen. En stark centralisering av administration och ekonomi samt utökad detaljstyrning av verksamheterna kompletteras nu med centrala direktiv för inte bara hur alla måste kommunicera utan vad som ska förmedlas.

Äldrenämndens protokoll nr 9/2011-11-15

Det är skrämmande att konstatera att riktlinjer för hur detta ska uppnås ska upprättas av stadsdirektören som också ska bestämma hur verksamheter ska tillämpa programmet och hur de ska agera för att nå de långsiktiga målen.

Vi avstyrker att staden antar detta kommunikationsprogram, som kan medföra allvarliga ingrepp i yttrandefriheten.”

§ 12 Remiss om ”Evenemangsstrategi för Stockholms stad”

Svar på remiss från kommunstyrelsen, dnr 050-01394/2011

Ärende

Föreligger ärende dnr 0401-477/2011

Yrkanden

Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) med instämmande från övriga ledamöter och ersättaryrkande från Madeleine Sjöhage (C) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Vice ordföranden Christopher Ödmann m.fl. (MP) anmäler ett särskilt uttalande.

Ledamoten Torun Boucher (V) anmäler ett särskilt uttalande.

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till Kommunstyrelsen som sitt svar över remissen ”Evenemangsstrategi för Stockholms stad”.

Särskilt uttalande från (MP):

”Stockholm ska i evenemangsstrategin utveckla sin specifika profil som en historisk huvudstad, samt miljö- och kulturhuvudstad, och inte släta ut profilen som andra städer ofta gör. Staden måste bli bättre på att profilera sig för att få de riktigt kvalitativa evenemangen till Stockholm. En viktig del i den strategin är att inte välkomna kvantitativa evenemang utan arbeta selektivt så att de evenemang man välkomnar är av hög kvalitet och passar in i Stockholms profil. Ålder eller funktionsnedsättning ska inte vara ett hinder för att besöka eller delta i dessa evenemang. Det gäller inte minsta kvinnorna som ofta får ta på sig en stor del av ansvaret för de anhöriga.”

Särskilt uttalande från (V):

”Evenemangsstrategin bör vara tydligare formulerat i vilka värderingar staden vill signalera via de evenemang som staden stödjer eller själva arrangerar. Under rubriken ”Grundläggande förhållningssätt” anges endast negativa formuleringar kring miljö och diskriminering (att vi INTE ska stödja evenemang som medför försämrad miljö, mm, s. 13.) Strategin bör istället ha positivt formulerade krav.

Vi vill att evenemang som staden stödjer eller själva arrangerar ska ha ett uttalat miljö- och klimatarbete, och syfta till att stärka integration, demokrati och jämställdhet. All avlönad personal ska också ha goda anställningsvillkor och arbeta enligt kollektivavtal. Sannolikt skulle de flesta evenemangen idag ha relativt lätt att formulera sådana ambitioner.”

§ 13 Kartläggning och utveckling av stödet till personer som vårdar eller stödjer närstående

Ärende

Föreligger ärende dnr 090304-503/2011

Yrkanden

Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) och ledamoten Helen Jäderlund Eckardt (FP) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut med instämmande av vice ordföranden Christopher Ödmann m.fl. (MP), ledamoten Torun Boucher (V) och ersättaryrkande från Madeleine Sjöhage (C).

Ledamoten Mirja Räihä Järvinen m.fl. (S) yrkar bifall till eget förslag till beslut.

Vice ordföranden Christopher Ödmann m.fl. (MP) anmäler ett särskilt uttalande.

Ledamoten Torun Boucher (V) anmäler ett särskilt uttalande.

Beslutsgång

Ordföranden finner att det finns två förslag till beslut: förvaltningens förslag till beslut som stöds av (M), (FP), (MP), (V) och (C) och ett eget förslag till beslut från (S).

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner majoriteten för förvaltningens förslag till beslut som stöds av (M), (FP), (MP), (V) och (C).

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens redovisning av kartläggning och utveckling av stödet till personer som vårdar eller stödjer närstående.

Reservation från (S):

Mot beslutet reserverar sig ledamoten Mirja Räihä Järvinen m.fl. (S) med hänvisning till eget yrkande:

”Vi socialdemokraterna yrkar att äldrenämnden beslutar

Att ge förvaltningen i uppdrag att undersöka vad skillnaderna mellan beställda och utförda timmar för avlösning beror på och återkomma till nämnden samt

Att därutöver anföra:

Skillnaderna mellan beställda och utförda timmar när det gäller avgiftsfri avlösning är alldeles för stor. Det är viktigt att orsaken till detta utreds och rapporteras till nämnden eftersom det inte framgår av ärendet på ett tydligt sätt.”

Särskilt uttalande från (MP):

”Det här förslaget är viktigt för höjd livskvalitet och för att de äldre ska kunna fortsätta leva tillsammans och för att anhöriga ska få ökad hjälp med vården av de äldre. Vi är positiva till att kartläggningen gjorts och läggs som underlag för utvecklingsinsatser avseende anhörigas vård av närstående. Med tanke på den befolkningsutveckling vi har framför oss kommer samhällets möjligheter att bygga ut äldreomsorgens olika delar att bli alltmer kostnadskrävande. Med anledning av detta kommer anhörigas vård av närstående att få stor och troligen ökande betydelse i framtiden. Därför är det avgörande att på olika sätt stödja de anhöriga.

Det är viktigt att stödet ges på ett sådant sätt att de anhöriga kan klara av sin uppgift och att inte för stort arbete läggs på de anhöriga så att de slits ut.”

Särskilt uttalande från (V):

”Kartläggningen visar att vad de anhöriga inom äldreomsorgen i första hand vill ha tillgång till som hjälp och stöd i vardagen är information om äldreomsorgen och om hjälpmedel. Det som är minst efterfrågat är tillgång till mötesplatser, anhöriggrupper och anhörigcirklar. Men enligt samma kartläggning är det i första hand träffpunkter, anhöriggrupper, cirklar och likande som stadsdelarna i första hand satsas på. Det är viktigt att stadsdelarna ändrar inriktningen av anhörigstödet mot sådant som i första hand efterfrågas.

Det är också intressant att notera att avlastning och avlösning benämns indirekt stöd. I verkligheten innebär avlastning och avlösning det mest konkreta och direkta stöd som en anhörigvårdare kan få för att orka vidare med sin viktiga insats. Det är viktigt att avlastningsboendena håller en hög kvalitet så att de framstår som attraktiva alternativ inte bara för brukaren utan också för anhörigvårdaren som ska dra nytta av avlastningen.

Förvaltningen lyfter vidare att stödet till anhöriga med annat etniskt ursprung bör analyseras, att det inte finns tillräckliga kunskaper inom detta område. Vänsterpartiet välkomnar en sådan analys och håller med om att det här finns en stor kunskapslucka. Inom svensk äldrepolitik finns sedan länge en tendens att tillskriva äldre med utländsk bakgrund särskilda behov vilket gjort att de betraktats som avvikande från majoriteten av äldre svenskar.

Äldres svårigheter att förstå och tala det svenska språket görs till ett problem som ofta löses med anhörigvård, betald eller obetald, i stället för att anpassa den offentliga omsorgen efter de äldres behov. Detta riskerar att leda till en diskriminerande kommunal praxis där yngre kvinnor i familjen förväntas vårda de äldre.

Kvinnornas ansvar för omsorgen till sina äldre anhöriga blir ett hinder för att kunna förvärvsarbeta, studera eller för att ha sysselsättningar utanför hemmet och familjen. Detta försvårar kvinnornas egen integration i samhället.

Inom äldreomsorgen arbetar redan i dag personal med stora språkkunskaper. Genom tydliga mål, en bättre organisation och tillräckligt med personal skulle möjligheterna för invandrade äldre att få omsorg på sitt modersmål kunna förbättras. Det finns exempel på fungerande enheter inom den kommunala äldreomsorgen som inriktar sig särskilt till spansk- respektive persisktalande äldre i t.ex. Rinkeby. Eftersom enheterna är en del av äldreboendet bidrar inriktningen på spanska och persiska positivt till hela verksamheten. De äldre och personalen från alla enheter firar t ex högtider från flera olika länder tillsammans.”

§ 14 Screening av mat- och måltidssituation på demensboenden

Ärende

Föreligger ärende dnr 401-317/2011

Yrkanden

Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) med instämmande från övriga ledamöter och stöd av ersättaryrkande från Madeleine Sjöhage (C) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M), ledamoten Helen Jäderlund Eckardt (FP) anmäler ett gemensamt särskilt uttalande med stöd av ersättaryrkande från Madeleine Sjöhage (C).

Vice ordföranden Christopher Ödmann m.fl. (MP) anmäler ett särskilt uttalande.

Ledamoten Mirja Räihä Järvinen m.fl. (S) anmäler ett särskilt uttalande.

Äldrenämndens beslut

1. Äldrenämnden godkänner förvaltningens redovisning av screening av mat- och måltider på demensboenden.
2. Screeningsrapporten överlämnas till samtliga stadsdelsnämnder och privata vårdgivare inom äldreomsorg för kännedom.

Särskilt uttalande från (M), (FP) och (C):

”Vi ser positivt på den screening av mat- och måltidssituationen som under september månad har ägt rum på demensboenden runt om i Stockholm.

Regeringen har en vision om att Sverige ska bli det nya matlandet i Europa. En del av den visionen är att de måltider vi serverar på våra äldreboenden ska vara både god, trevlig och näringsriktig. Men maten ska inte bara smaka bra, den ska också vara tillagad med hälsosamma och närproducerade råvaror. Det är också viktigt att den omgivande miljön är tilltalande för de äldre, samt att de får ha inflytande över vad de skall äta. Människor som har dåligt aptit har ett ännu större behov av mat som är attraktiv för både ögat och munnen.

Äldrenämndens protokoll nr 9/2011-11-15

Vi vill att Stockholm skall vara förebilden för en äldreomsorg som präglas av valfrihet och respekt för individens önskemål och behov. Därtill går det aldrig förneka vikten av en god och näringsrik mat i en väl fungerade äldreomsorg.”

Särskilt uttalande från (MP):

”Utöver de olika uppföljningar som normalt görs vid vård- och omsorgsboendena är detta ett annorlunda grepp. Metoden är konstruktiv – den pekar på goda exempel och tydliggör hur man på enkelt sätt kan få uppslag till förbättringar. Med tanke på måltidernas stora betydelse för den äldres trivsel och hälsa var det bra att i denna omgång göra denna avgränsning. Det vore intressant att se resultat av denna metod i en ökad omfattning i framtiden.”

Särskilt uttalande från (S):

”Rapporten är bra och informativ. Dock kan vi konstatera att det skiljer sig mellan olika enheter. Därför är det viktigt att fortsätta med kompetensutveckling inom nutrition så att all omvårdnadspersonal förstår vikten av god kost och hur viktig en lugn och harmonisk måltidssituation är.”

§ 15 Anmälan av månadsrapport för tiden till och med den 31 oktober 2011

Ärende

Föreligger ärende dnr 201-58/2011

Yrkanden

Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) med instämmande från övriga ledamöter och ersättaryrkande från Madeleine Sjöhage (C) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden lägger anmälan av månadsrapporten för tiden till och med den 31 oktober 2011 till handlingarna.

§ 16 Protokoll från äldrenämndens handikappråd 9/2011-11-08

Äldrenämndens beslut

Anmälan läggs till handlingarna.

§ 17 Protokoll från kommunstyrelsens pensionärsråd 9/2011-11-08

Äldrenämndens beslut

Anmälan läggs till handlingarna.

§ 18 Anmälan av postlista för tiden 2011-10-01 – 2011-10-31

Äldrenämndens beslut

Anmälan läggs till handlingarna.

§ 19 Övriga frågor

- Ordföranden Joakim Larsson informerar om ett gemensamt pressmeddelande från finansborgarrådet Sten Nordin och äldreborgarrådet Joakim Larsson från den 14 november 2011 beträffande översyn av äldreomsorgen i Stockholms stad. Majoritetens partier (M, FP och C) föreslår flera åtgärder för att stärka stadens äldreomsorg. Förslaget från majoritetens partier finns tillgängligt på stadens hemsida: www.stockholm.se/nyheter under rubriken Fler nyheter: ”Kvaliteten i äldreomsorg”.
- Nämnden diskuterar situationen på Koppargårdens vård- och omsorgsboende i Vällingby som drivs av Carema Care. Ordföranden Joakim Larsson informerar om att stadsdelsnämnden Hässelby-Vällingby har på sammanträdet den 25 oktober föreslagit kommunstyrelsen att avtalet med Carema Care angående driften av Koppargården sägs upp.
- Ledamoten Torun Boucher (V) tar upp frågan gällande personalsituation på Koppargården. Direktören Eva Frunk Lind besvarar frågorna från ledamoten Torun Boucher (V) angivna under § 4.
- Ett arbetsschema för äldrenämnden för år 2012 och en broschyr ”Var rädd om dig själv och dina anhöriga - förebygga bränder i ditt hem” delas ut.

Vid protokollet

Barbara Ahlmark
Nämndsekreterare